

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

16482 *Reial decret 1516/2009, de 2 d'octubre, pel qual es regula la llicència comunitària de controlador de trànsit aeri.*

Entre les funcions tècniques pròpies de la navegació aèria hi ha la de control de trànsit aeri, l'exercici professional del qual ha estat regulat, en l'àmbit civil, pel Reial decret 3/1998, de 9 de gener, sobre el títol professional aeronàutic civil i llicència de controlador de trànsit aeri, i, en l'àmbit militar, per l'Ordre del Ministeri de Defensa núm. 511/601/1982, de 24 de febrer de 1982, sobre llicència de controlador de circulació aèria per al personal de l'Exèrcit de l'Aire, i l'Ordre del Ministeri de Defensa 4/1990, de 9 de gener, sobre les normes generals per a la concessió, convalidació, revalidació, renovació, ampliació i anul·lació de les targetes d'aptitud del personal amb titulació aeronàutica.

Les noves disposicions dictades tant per l'Organització d'Aviació Civil Internacional (d'ara endavant OACI), a través de les esmenes a l'annex I al Conveni sobre aviació civil internacional, així com la publicació de la Directiva 2006/23/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 d'abril de 2006, relativa a la llicència comunitària de controlador de trànsit aeri, requereixen la modificació de la normativa actual.

Les modificacions a l'annex I al Conveni sobre aviació civil internacional afecten fonamentalment el reemplaçament de les habilitacions actuals per altres de noves, adaptades a les noves tecnologies aplicades al control del trànsit aeri, i la incorporació del requisit de competència lingüística per als controladors de trànsit aeri, pel qual els controladors estan obligats a demostrar la seva capacitat per parlar i comprendre l'idioma utilitzat en les comunicacions radiotelefòniques.

D'altra banda, i en compliment del que indica l'article 5 del Reglament (CE) 550/2004, del Parlament i del Consell, de 10 de març de 2004, relatiu a la prestació de serveis de navegació aèria en el cel únic europeu, s'ha publicat la Directiva 2006/23/CE, de 5 d'abril, que a més d'incloure les modificacions contingudes a l'annex I de Conveni, adopta els requisits reglamentaris de seguretat de l'Organització Europea per a la Seguretat de la Navegació Aèria (d'ara endavant Eurocontrol) per als controladors de trànsit aeri, també coneguts com a ESARR 5.

Amb la incorporació d'aquesta Directiva a l'ordenament jurídic dels estats membres, es garanteix el compliment de les noves disposicions introduïdes per l'OACI, s'estableix un marc comú per tal de garantir els màxims nivells de responsabilitat i competència, millorar la disponibilitat de controladors de trànsit aeri i fomentar el reconeixement mutu de les llicències, i es redueix la fragmentació en aquest àmbit, cosa que contribueix a incrementar la seguretat del sistema de control del trànsit aeri, les seves operacions i l'eficiència de l'organització de les tasques, mitjançant l'expedició d'una llicència de controlador de trànsit aeri en el marc de la creixent col·laboració a escala regional entre proveïdors de serveis de navegació aèria, cosa essencial dins l'entorn del cel únic europeu.

En el nou marc comú, el contingut d'aquest Reial decret es refereix fonamentalment a les condicions per a l'obtenció d'una llicència de controlador de trànsit aeri i els requisits per a l'exercici de l'esmentada activitat, tant en relació amb la prestació del servei, com amb la formació, l'entrenament i la capacitat exigits. Se suprimeix l'especialitat del títol, perquè resulta incompatible amb la norma comunitària, i es crea una base dades perquè l'autoritat de supervisió pugui portar un control de l'aptitud del controlador en el seu lloc de treball i de la vigència de les anotacions de la seva llicència.

D'altra banda, es fixen les condicions per obtenir el certificat com a proveïdor de formació que acrediti la competència de l'organització per impartir la formació als alumnes controladors i als controladors de trànsit aeri i garantir un nivell alt de seguretat en la prestació del servei.

Amés, es regula un sistema de reconeixement i acceptació de les llicències, habilitacions i anotacions associades que hagin estat expedides per les autoritats nacionals de supervisió dels estats membres de la Unió Europea. I es preveu el termini per aprovar el procediment per al bescanvi de les habilitacions i anotacions dels controladors aeris que les hagin obtingut amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta norma.

L'àmbit objectiu d'aplicació del Reial decret inclou els alumnes controladors i els controladors de trànsit aeri que prestin serveis de control per a moviments d'aeronaus de trànsit aeri general, sigui quina sigui la naturalesa del proveïdor de serveis en què portin a terme les seves funcions. Aquest àmbit d'aplicació, coherent amb les previsions de la Directiva, té el seu fonament en la consideració que sempre que una persona efectui tasques de control del trànsit aeri general, ha de complir els requisits de coneixement, experiència i formació recollits a la Directiva 2006/23/CE, de 5 d'abril.

A Espanya hi ha, i estan reconegudes en l'àmbit europeu, dues autoritats nacionals de supervisió en funció del caràcter civil o militar del proveïdor de serveis o proveïdor de formació en el qual realitzin les seves funcions els controladors o alumnes controladors de trànsit aeri.

A diferència del règim jurídic anterior, aquest Reial decret estableix els requisits substantius comuns a les llicències de controlador de trànsit aeri civil i militar, per garantir que, quan es prestin serveis de trànsit aeri general, el nivell de seguretat i de qualitat dels serveis sigui equivalent al que resulti de l'aplicació de les disposicions d'aquest Reial decret i de la normativa internacional aplicable, en els termes previstos a l'article 1.3 de la Directiva 2006/23/CE. Per tant, s'estableixen dues autoritats nacionals de supervisió, una de civil i una altra de militar, competents en els seus àmbits respectius.

A l'autoritat nacional de supervisió li correspon l'atorgament, suspensió, limitació o revocació de les llicències d'alumne controlador i de controlador de trànsit aeri, així com autoritzar i suspendre les habilitacions i anotacions associades. Així mateix, pot proposar l'establiment d'anotacions en els casos excepcionals en què les característiques específiques del trànsit aeri sota la seva responsabilitat ho exigeixin i fixar, per motius de seguretat, el límit d'edat per exercir les atribucions d'una anotació d'unitat.

També li correspon, la certificació dels proveïdors de formació i totes les qüestions relacionades amb l'aprovació dels plans de formació i avaluació de la competència dels controladors i alumnes controladors, i l'autorització dels centres mèdics o metges examinadors.

No obstant això, l'autoritat militar nacional de supervisió queda exempta de la necessitat de certificar els proveïdors militars de formació, perquè s'entén que la supervisió exercida pels diferents estaments militars garanteix un nivell equivalent de seguretat i qualitat dels serveis de trànsit aeri general.

Finalment, es dona compliment a la Sentència del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees de 16 d'octubre de 2008, en incorporar expressament les condicions per reconèixer les llicències nacionals expedides per altres estats membres.

Aquesta norma es dicta en desplegament del que preveu l'article 58 de la Llei 48/1960, de 21 de juliol, sobre navegació aèria, de conformitat amb l'habilitació concedida en la seva disposició final quarta, després d'escoltar, en la seva tramitació, els sectors afectats.

En virtut d'això, a proposta del ministre de Foment i de la ministra de Defensa, amb l'aprovació prèvia de la vicepresidenta primera del Govern i ministra de la Presidència, d'acord amb el Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres a la reunió del dia 2 d'octubre de 2009,

DISPOSO:

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte.*

Aquest Reial decret té com a objecte establir les condicions per a l'obtenció d'una llicència comunitària de controlador de trànsit aeri i els requisits per a l'exercici de l'esmentada activitat en l'àmbit del control del trànsit aeri general.

A més, es fixen els requisits de formació i entrenament dels controladors de trànsit aeri.

Article 2. *Definicions.*

Als efectes del que disposa aquest Reial decret, s'entén per:

1. «Servei de control de trànsit aeri»: servei subministrat amb la finalitat de prevenir col·lisions entre aeronaus i, en l'àrea de maniobres, entre aeronaus i obstacles, i d'accelerar i mantenir ordenat el moviment del trànsit aeri garantint els màxims nivells de seguretat i optimitzant la capacitat de l'espai aeri i de l'aeròdrom.

2. «Proveïdor de serveis de navegació aèria»: qualsevol entitat pública o privada que ofereixi els seus serveis per als moviments d'aeronaus del trànsit aeri general.

3. «Trànsit aeri general»: tots els moviments d'aeronaus civils, així com els d'aeronaus d'Estat, quan els moviments es portin a terme de conformitat amb els procediments de l'Organització d'Aviació Civil Internacional (d'ara endavant OACI).

4. «Llicència»: document expedit per l'autoritat nacional de supervisió competent que faculta el seu titular per prestar serveis de control de trànsit aeri, d'acord amb les habilitacions i anotacions practicades de conformitat amb el que disposa aquest Reial decret.

5. «Habilitació»: autorització incorporada o associada a una llicència, de la qual forma part, en la qual s'estableixen les condicions específiques, atribucions o restriccions relacionades amb la llicència. Les habilitacions de la llicència han de ser, com a mínim, una de les següents:

- a) Control d'aeròdrom visual;
- b) Control d'aeròdrom per instruments;
- c) Control d'aproximació per procediments;
- d) Control de vigilància d'aproximació;
- e) Control d'àrea;
- f) Control de vigilància d'àrea.

6. «Anotació d'habilitació»: autorització incorporada a una llicència, de la qual forma part, en la qual s'indiquen les condicions específiques, atribucions o restriccions relacionades amb l'habilitació a la qual correspongui.

7. «Anotació d'unitat»: autorització incorporada a una llicència, de la qual forma part, en la qual s'assenyala l'indicador de lloc OACI i els sectors i les posicions on el titular de la llicència té competència per treballar.

8. «Anotació d'idioma»: autorització incorporada a una llicència, de la qual forma part, que acredita el nivell de competència lingüística del titular.

9. «Anotació d'instructor»: autorització incorporada a una llicència, de la qual forma part, que acredita l'aptitud del titular per impartir la formació pràctica de treball.

10. «Indicador de lloc OACI»: codi de quatre lletres, formulat d'acord amb les disposicions prescrites per l'OACI en el seu manual Doc. 7910, i assignat al lloc en què està situada una estació fixa aeronàutica.

11. «Sector»: part d'una àrea de control o part d'una regió o regió superior d'informació de vol.

12. «Formació»: totalitat de cursos teòrics, exercicis pràctics, inclosos els de simulació, si són procedents, i formació pràctica de treball, exigits per obtenir i mantenir les aptituds necessàries per prestar serveis de control de trànsit aeri en condicions de seguretat i d'elevada qualitat. La formació consisteix en:

- a) Formació inicial, que proveeix la formació bàsica i d'habilitació necessària per a l'expedició de la llicència d'alumne controlador.
- b) Formació d'unitat, que engloba la formació de transició prèvia a la realització de formació pràctica de treball i la formació pràctica de treball, necessària per a l'expedició de la llicència de controlador de trànsit aeri.
- c) Formació contínua, necessària per mantenir l'eficàcia de les anotacions en la llicència.
- d) Formació d'instructor, necessària per obtenir l'anotació d'instructor de formació pràctica de treball.
- e) Formació d'examinadors i avaluadors.

13. «Proveïdor de formació»: organització reconeguda per l'autoritat nacional de supervisió com a competent per impartir un o diversos tipus de formació.

14. «Pla de capacitació d'unitat»: pla aprovat en el qual s'indica el mètode pel qual la unitat manté l'aptitud dels titulars de llicència que la integren.

15. «Pla de formació d'unitat»: pla aprovat en el qual es detallen els procediments i el calendari necessaris per proporcionar la formació exigible perquè s'apliquin els procediments d'una unitat a una àrea, sota la supervisió d'un instructor de formació degudament autoritzat.

Article 3. Àmbit d'aplicació.

1. Aquest Reial decret és aplicable als alumnes controladors de trànsit aeri i als controladors de trànsit aeri que prestin els seus serveis de control de trànsit aeri per a moviments d'aeronaus de trànsit aeri general.

2. Els serveis de control de trànsit aeri general, els han de dur a terme exclusivament els titulars d'una llicència de controlador de trànsit aeri expedida d'acord amb el que preveu aquest Reial decret.

CAPÍTOL II

Llicència d'alumne controlador de trànsit aeri i de controlador de trànsit aeri

Article 4. Principis pels quals es regeix la concessió de les llicències.

1. Per a l'obtenció d'una llicència d'alumne controlador de trànsit aeri o de controlador de trànsit aeri, el sol·licitant ha de demostrar la seva aptitud per exercir aquestes funcions. Les proves d'aptitud han de tenir relació amb els seus coneixements, experiència, habilitats i competència lingüística.

2. La llicència s'expedeix a favor del seu titular i ha d'estar signada per ell.

3. La llicència d'alumne controlador de trànsit aeri ha d'incloure almenys una habilitació i una anotació d'habilitació, si és procedent.

4. La llicència ha d'incloure els elements esmentats a l'annex I.

5. Les llicències s'han d'expedir en idioma castellà i han d'incloure una traducció a l'idioma anglès dels elements esmentats a l'annex I.

Article 5. Condicions per a l'obtenció de la llicència d'alumne controlador de trànsit aeri.

Els requisits exigits per a l'obtenció de la llicència d'alumne controlador de trànsit aeri són els següents:

- a) Tenir 18 anys complerts i estar en possessió del títol de batxillerat o d'un títol que permeti l'accés a la universitat o equivalent.

b) Haver superat els cursos aprovats per l'autoritat nacional de supervisió competent, relatius a la formació inicial i destinats a l'obtenció de l'habilitació i de l'anotació d'habilitació requerides, de conformitat amb el que estableixen els articles 4.3 i 15.

c) Estar en possessió d'un certificat mèdic vàlid i en vigor expedit d'acord amb els articles 25 i 26.

d) Haver demostrat un nivell suficient de competència lingüística en idioma anglès i castellà de conformitat amb els requisits establerts a l'article 16.

Article 6. *Atribucions de la llicència d'alumne controlador de trànsit aeri.*

La llicència d'alumne controlador de trànsit aeri general autoritza el seu titular a prestar serveis de control de trànsit aeri general sota la supervisió d'un instructor de formació pràctica de treball.

Article 7. *Condicions per a l'obtenció de la llicència de controlador de trànsit aeri.*

1. Els requisits exigits per a l'obtenció de la llicència de controlador de trànsit aeri són els següents:

a) Tenir 21 anys complerts.

Sense perjudici d'això, l'autoritat nacional de supervisió competent pot expedir, quan ho consideri pertinent per raons objectives, la llicència de controlador de trànsit aeri als sol·licitants de menys de 21 anys que, complint la resta de requisits per a l'expedició de la llicència, hagin finalitzat la formació inicial i el pla de formació d'unitat.

b) Ser titular d'una llicència d'alumne controlador de trànsit aeri, haver finalitzat un pla de formació d'unitat previst a l'article 18 i haver superat amb èxit els exàmens o les avaluacions corresponents.

c) Ser titular d'un certificat mèdic vàlid i en vigor d'acord amb el que disposen els articles 25 i 26.

d) Haver demostrat un nivell suficient de competència lingüística en els idiomes anglès i castellà de conformitat amb els requisits establerts a l'article 16.

2. Per a l'exercici de les atribucions indicades a l'article 8, la llicència ha de portar anotades una o diverses habilitacions, i les corresponents anotacions d'habilitació, unitat i idioma per a les quals s'hagi superat la formació.

Article 8. *Atribucions de la llicència de controlador de trànsit aeri.*

La llicència de controlador de trànsit aeri autoritza el titular per a l'exercici professional de totes les funcions relacionades amb el control de trànsit aeri general per a les quals estigui habilitat.

Article 9. *Expedició, suspensió i revocació de les llicències de controlador i d'alumne controlador de trànsit aeri.*

1. Correspon a l'autoritat nacional de supervisió competent expedir la llicència de controlador i d'alumne controlador de trànsit aeri, una vegada comprovat que compleix les condicions establertes en aquest Reial decret, i autoritzar les habilitacions i anotacions per a les quals s'ha superat la formació i l'avaluació corresponent, prèvia petició de l'interessat.

2. Així mateix, de conformitat amb el que disposa aquest Reial decret, i prèvia la tramitació del corresponent procediment administratiu, correspon a l'autoritat nacional de supervisió competent:

a) Suspendre les habilitacions i anotacions incorporades a una llicència quan hi hagi dubtes raonables respecte a l'aptitud del controlador o alumne controlador de trànsit aeri.

b) Suspendre, limitar o revocar la llicència quan sigui procedent, de conformitat amb el que assenyalava la normativa sancionadora que hi sigui aplicable.

CAPÍTOL III

Habilitacions i anotacions de controlador de trànsit aeri

Article 10. *Habilitacions de controlador de trànsit aeri.*

Les llicències de controlador de trànsit aeri han de contenir una o diverses de les habilitacions següents:

- a) Habilitació de control d'aeròdrom visual (ADV). Acredita que el titular de la llicència és apte per prestar un servei de control de trànsit d'aeròdrom en un aeròdrom que no tingui procediments publicats d'aproximació o de sortida per instruments.
- b) Habilitació de control d'aeròdrom per instruments (ADI). Acredita que el titular de la llicència és apte per prestar un servei de control de trànsit d'aeròdrom en un aeròdrom que tingui procediments publicats d'aproximació o de sortida per instruments i ha d'estar acompanyada, com a mínim, d'una de les anotacions descrites a l'article 11 apartat 1.
- c) Habilitació de control d'aproximació per procediments (APP). Acredita que el titular d'una llicència és apte per prestar un servei de control de trànsit aeri a les aeronaus que arriben, surten o es troben en trànsit, sense utilitzar equips de vigilància.
- d) Habilitació de control de vigilància d'aproximació (APS). Acredita que el titular d'una llicència és apte per prestar un servei de control de trànsit aeri a les aeronaus que arriben, surten o es troben en trànsit utilitzant equips de vigilància i ha d'estar acompanyada, com a mínim, d'una de les anotacions d'habilitació descrites a l'article 11, apartat 2.
- e) Habilitació de control d'àrea (ACP). Acredita que el titular de la llicència és apte per prestar un servei de control de trànsit aeri a les aeronaus sense utilitzar equips de vigilància.
- f) Habilitació de control de vigilància d'àrea (ACS). Acredita que el titular de la llicència és apte per prestar un servei de control de trànsit aeri a aeronaus utilitzant equips de vigilància i ha d'estar acompanyada, com a mínim, d'una de les anotacions d'habilitació descrites a l'article 11 apartat 3.

Article 11. *Anotacions d'habilitació.*

1. L'habilitació de control d'aeròdrom per instruments (ADI) ha d'incloure, almenys, una de les anotacions següents:

- a) Anotació de torre de control (TWR), per la qual s'acredita que el titular és apte per prestar serveis de control en els casos en què el control d'aeròdrom s'efectuï des d'una única posició de l'aeròdrom.
- b) Anotació de control de moviments en terra (GMC), per la qual s'acredita que el titular de la llicència és apte per exercir el control.
- c) Anotació de vigilància de moviments en terra (GMS), que s'atorga com a complement de les anotacions de control de moviments en terra o de torre de control, i acredita que el titular és apte per exercir el control d'aquests moviments amb l'assistència de sistemes de guia de moviments a la superfície.
- d) Anotació de control aeri (AIR), per la qual s'acredita que el titular és apte per exercir aquest control.
- e) Anotació de control radar d'aeròdrom (RAD), que s'atorga com a complement de les anotacions de control aeri o de torre de control, i acredita que el titular de la llicència és apte per exercir el control d'aeròdrom amb l'assistència d'equips de radar de vigilància.

2. L'habilitació de control de vigilància d'aproximació (APS) ha d'incloure, almenys, una de les anotacions següents:

- a) Anotació de radar (RAD), per la qual s'acredita que el titular de la llicència és apte per prestar un servei de control d'aproximació utilitzant equips de radar primari o secundari.

b) Anotació de radar de precisió per a l'aproximació (PAR), que s'atorga com a complement de l'anotació de radar i acredita que el titular de la llicència és apte per efectuar aproximacions de precisió dirigides des de terra, utilitzant equips de radar de precisió en la fase d'aproximació final a la pista.

c) Anotació d'aproximació amb radar de vigilància (SRA), que s'atorga com a complement de l'anotació de radar i acredita que el titular de la llicència és apte per efectuar aproximacions de no precisió dirigides des de terra utilitzant equips de vigilància en la fase d'aproximació final a la pista.

d) Anotació de vigilància dependent automàtica (ADS), per la qual s'acredita que el titular és apte per prestar un servei de control d'aproximació, utilitzant sistemes de vigilància dependent automàtica.

e) Anotació de control de terminal (TCL), que s'atorga com a complement de les anotacions de radar o de vigilància dependent automàtica, i acredita que el titular és apte per prestar serveis de control de trànsit aeri, utilitzant qualsevol equip de vigilància, destinats a aeronaus que operin en una determinada àrea terminal i/o en sectors adjacents.

3. L'habilitació de control de vigilància d'àrea (ACS) ha d'incloure almenys una de les anotacions següents:

a) Anotació de radar (RAD), per la qual s'acredita que el titular és apte per prestar serveis de control d'àrea utilitzant equips de radar de vigilància.

b) Anotació de vigilància dependent automàtica (ADS), per la qual s'acredita que el titular és apte per prestar serveis de control d'àrea, utilitzant sistemes de vigilància dependent automàtica.

c) Anotació de control terminal (TCL), que s'atorga com a complement de les anotacions de radar o de vigilància dependent automàtica, i acredita que el titular és apte per prestar serveis de control de trànsit aeri, utilitzant qualsevol equip de vigilància, destinats a aeronaus que operin en una determinada àrea terminal o en sectors adjacents.

d) Anotació de control oceànic (OCN), per la qual s'acredita que el titular és apte per prestar serveis de control de trànsit aeri, a les aeronaus que operin en una àrea de control oceànic.

4. Sense perjudici del que disposen els apartats 1, 2 i 3, per ordre ministerial, i a proposta de l'autoritat nacional de supervisió competent, es poden establir anotacions en casos excepcionals, deguts únicament a les característiques específiques del trànsit que opera en l'espai aeri de la seva responsabilitat. Aquestes anotacions no han d'afectar la total llibertat de moviment dels controladors de trànsit aeri, ni la correcta prestació dels serveis de control.

Article 12. *Anotació d'unitat.*

1. L'anotació d'unitat ha d'indicar que el titular de la llicència és competent per prestar serveis de control de trànsit aeri general per a un sector, grup de sectors o llocs de treball concrets sota la responsabilitat d'una unitat de serveis de trànsit aeri, una vegada finalitzat el pla de formació d'unitat corresponent aprovat per l'autoritat nacional de supervisió competent.

2. Quan ho consideri necessari, l'autoritat nacional de supervisió competent pot establir, per motius de seguretat, que les atribucions d'una anotació d'unitat només siguin exercides pels titulars d'una llicència fins a un determinat límit d'edat.

Article 13. *Anotació d'idioma.*

La llicència de controlador de trànsit aeri ha de contenir la corresponent anotació d'idioma acreditativa del nivell de competència lingüística del titular en els idiomes anglès i castellà, que com a mínim ha de ser l'establert a l'article 16.

Article 14. *Anotació d'instructor.*

La llicència de controlador de trànsit aeri pot contenir una anotació d'instructor, indicativa de l'aptitud del titular per efectuar tasques de formació pràctica de treball en qualsevol de les àrees cobertes per una habilitació en vigor.

CAPÍTOL IV

Formació dels controladors de trànsit aeri

Article 15. *Formació inicial.*

1. La formació inicial ha de garantir que els alumnes controladors de trànsit aeri satisfacin, com a mínim, els objectius de formació bàsica i d'habilitació definits per l'Organització Europea per a la Seguretat de la Navegació Aèria (d'ara endavant Eurocontrol) a les «Orientacions sobre continguts bàsics i objectius de formació comuns per a la formació de controladors de trànsit aeri» vigents, per tal que estiguin en condicions de regular el trànsit aeri de manera segura, ràpida i eficaç.

2. La formació inicial ha de cobrir els temes següents: dret d'aviació, gestió de trànsit aeri (inclosos els procediments de coordinació civil i militar), meteorologia, navegació, aeronaus i principis del vol (inclosa la comprensió entre el controlador de trànsit aeri i el pilot), factors humans, equips i sistemes, entorn professional, seguretat i cultura de la seguretat, sistemes de gestió de la seguretat, situacions inusuals i d'emergència, sistemes degradats i coneixements lingüístics (inclosa la fraseologia radiotelefònica), així com procediments nacionals de seguretat per a l'aviació civil.

3. L'ensenyament d'aquests temes s'ha d'impartir de manera que prepari els interessats per als diversos tipus de serveis de trànsit aeri, i ha de posar èmfasi en els aspectes de seguretat, sense que sigui necessari que els formadors mantinguin les seves llicències i habilitacions en vigor.

4. El contingut i l'estructura de la formació inicial s'ha de determinar en el corresponent pla inicial de formació, el qual ha de ser confeccionat i implementat pel proveïdor de formació amb independència del proveïdor de serveis de navegació aèria. Aquest pla de formació inicial ha de ser aprovat per l'autoritat nacional de supervisió competent, i ha d'incloure cursos teòrics i pràctics, exercicis de simulació, si és procedent, dels quals s'ha de determinar la durada.

5. Les aptituds adquirides pels interessats han de garantir la seva capacitat per regular situacions complexes de trànsit dens, i facilitar la transició a la formació d'unitat. Una vegada finalitzada la formació inicial, l'aptitud de l'interessat s'avalua mitjançant exàmens adequats al cas o mitjançant un sistema d'avaluació contínua.

Article 16. *Competència lingüística.*

1. Els controladors de trànsit aeri han de demostrar la seva capacitat per parlar i comprendre els idiomes anglès i castellà de manera satisfactòria, tant en l'ús de la terminologia i la fraseologia normalitzada, com en el maneig de l'idioma.

2. Els aspirants o titulars d'una llicència de controlador de trànsit aeri han de ser capaços de:

- a) Comunicar-se efectivament de forma oral (telèfon i radiotelèfon) i en situacions cara a cara;
- b) Comunicar-se amb exactitud i claredat sobre temes comuns, concrets i relacionats amb la feina;
- c) Utilitzar estratègies comunicatives adequades per intercanviar missatges i per reconèixer i aclarir malentesos (per exemple, per comprovar, confirmar o aclarir alguna informació), en un context general o de feina;
- d) Manejar satisfactòriament i amb relativa facilitat els reptes lingüístics que pugui crear una complicació o una evolució imprevisible dels esdeveniments, en el context d'una situació rutinària de feina o una tasca comunicativa amb la qual estiguin familiaritzats; i

e) Expressar-se en un dialecte o amb un accent que resultin comprensibles per a la comunitat aeronàutica.

3. El nivell requerit per al compliment de l'apartat anterior ha de ser, com a mínim, el nivell operacional (4) de l'escala de qualificació de competència lingüística que s'inclou a l'annex II, tant per a la llengua anglesa com per a la castellana.

4. No obstant el que disposen els apartats anteriors, en les unitats on es presti el servei de control de trànsit aeri a un volum significatiu d'operacions de trànsit aeri internacional, es pot eximir del requisit de competència lingüística en castellà, per un període de temps limitat, els titulars de llicències comunitàries de controlador de trànsit aeri de conformitat amb el que disposa l'article 27 d'aquest Reial decret.

Article 17. *Avaluació de la competència lingüística.*

1. El nivell de competència lingüística ha de ser avaluat, de manera transparent i objectiva, per una organització degudament autoritzada per l'autoritat nacional de supervisió competent per fer l'avaluació. L'entitat ha d'expedir un certificat a l'interessat on faci constar el resultat de l'avaluació i la data en la qual aquesta es va realitzar, que serveix de base per fer la corresponent anotació d'idioma en la llicència.

2. La competència lingüística del sol·licitant s'ha d'avaluar formalment a intervals periòdics d'acord amb el que estableix l'article 24, conforme al procediment que es determini per reglament.

Article 18. *Formació d'unitat.*

1. Per a l'obtenció de la llicència de controlador de trànsit aeri, és necessari superar el corresponent pla de formació d'unitat gestionant trànsit aeri real.

Aquest pla de formació, així com qualsevol altre pla de formació d'unitat, han de ser aprovats per l'autoritat nacional de supervisió competent a proposta dels proveïdors de formació.

2. En els plans de formació d'unitat s'han d'especificar els procediments i el calendari necessaris per proporcionar la formació exigible perquè els procediments d'una unitat s'apliquin a una àrea sota la supervisió d'un instructor de formació degudament autoritzat.

3. El pla aprovat ha de contenir tots els elements del sistema d'avaluació d'aptitud, cosa que inclou les formes de treball, l'avaluació i l'examen de progrés i els procediments de notificació a l'autoritat nacional de supervisió competent. Així mateix, ha d'incloure els entrenaments de transició i els previs a l'ocupació del lloc de treball, si és necessari.

4. En el pla de formació d'unitat, s'hi han d'incorporar, si s'escau, els elements que siguin necessaris per assegurar l'adequació de la formació a les condicions nacionals específiques de la unitat de servei.

5. La durada de la formació d'unitat ha de quedar determinada en el pla corresponent. L'avaluació de les aptituds exigides s'ha de fer mitjançant exàmens adequats al cas o a través d'un sistema d'avaluació contínua, i ha d'estar confiada a examinadors o avaluadors autoritzats per l'autoritat nacional de supervisió competent, que han d'adoptar les seves decisions de manera neutral i objectiva.

Article 19. *Formació contínua dels controladors de trànsit aeri.*

1. Els titulars d'una llicència de controlador de trànsit aeri s'han de sotmetre a un procés de formació contínua, amb la finalitat de mantenir les corresponents habilitacions i anotacions d'unitat en vigor.

2. La formació contínua ha de constar de cursos teòrics i pràctics, inclosos els exercicis de simulació, si són procedents. Amb aquesta finalitat, el proveïdor de formació ha d'establir plans de capacitació d'unitat en els quals s'han d'especificar les modalitats, les necessitats de personal i la durada necessàries per prestar una formació contínua i

apropiada, i demostrar l'aptitud dels interessats. Aquests plans, els ha de revisar i aprovar l'autoritat nacional de supervisió, com a mínim, cada tres anys.

La durada de la formació contínua s'ha d'establir d'acord amb les necessitats funcionals de la prestació dels serveis de control de trànsit aeri, i en funció dels requisits globals de gestió de seguretat que estableixi l'entitat proveïdora de serveis de navegació aèria.

L'aptitud de qualsevol controlador de trànsit aeri s'ha d'avaluar degudament, com a mínim, cada tres anys. La no superació de l'avaluació comporta la pèrdua d'eficàcia de l'anotació d'unitat corresponent.

3. L'entitat proveïdora de serveis de navegació aèria ha de vetllar perquè s'apliquin mecanismes que garanteixin un tracte no discriminatori entre els titulars de llicències les anotacions dels quals no puguin ser prorrogades.

4. Per tal de garantir que els controladors de trànsit aeri tinguin la formació suficient en seguretat, protecció i gestió de crisis, l'autoritat nacional de supervisió competent ha d'establir un programa periòdic d'auditories als proveïdors de serveis de navegació aèria, per verificar el compliment del que estableixen els apartats anteriors.

Article 20. *Instructor de controlador de trànsit aeri.*

1. Els requisits exigits als titulars d'una llicència de controlador de trànsit aeri per a l'obtenció d'una anotació d'instructor de formació pràctica de treball són els següents:

a) Haver prestat serveis de control de trànsit aeri general durant un període immediatament anterior no inferior a un any. No obstant això, l'autoritat nacional de supervisió competent pot establir un període superior en funció de la complexitat del servei, tenint en compte les habilitacions i anotacions per a les quals s'imparteix la instrucció.

b) Haver finalitzat i superat amb èxit un curs d'instructor de formació pràctica de treball aprovat per l'autoritat nacional de supervisió competent, durant el qual s'hagin efectuat exàmens adequats per avaluar els coneixements i les qualificacions pedagògiques exigides.

2. L'anotació d'instructor vàlidament atorgada és eficaç per un període renovable de tres anys.

Article 21. *Examinadors o avaluadors de l'aptitud.*

1. L'autoritat nacional de supervisió competent ha d'autoritzar els titulars de llicències que hagin d'actuar com a examinadors o avaluadors d'aptitud, en el marc de la formació d'unitat i de la formació contínua.

2. L'autorització vàlidament atorgada és eficaç per un període renovable de tres anys.

CAPÍTOL V

Vigència de les habilitacions i anotacions

Article 22. *Condicions per mantenir les anotacions d'unitat en vigor.*

1. Les anotacions d'unitat vàlidament atorgades són eficaces per un període inicial de dotze mesos.

2. L'eficàcia de les anotacions d'unitat es prorroga per períodes successius de dotze mesos si el proveïdor de serveis de navegació aèria demostra que:

a) El sol·licitant de la pròrroga ha exercit les atribucions de la llicència durant un nombre mínim d'hores que s'indiqui en el programa de competència de la unitat, al llarg dels dotze mesos precedents.

El nombre mínim d'hores de treball, sense comptar les dedicades a les tasques d'instrucció, requereix per mantenir la vigència de l'anotació d'unitat per a la qual se sol·licita la pròrroga es pot reduir per als instructors de formació pràctica de treball de manera

proporcional al temps dedicat a la instrucció de controladors alumnes en aquesta formació.

- b) El candidat ha realitzat la formació exigida per l'article 19, i
- c) El candidat té un certificat mèdic de classe 3 vàlid i en vigor.

Article 23. Revalidació de les habilitacions i anotacions.

1. Quan caduquin les anotacions d'unitat, s'ha de superar un pla de formació d'unitat per revalidar l'anotació.

2. El titular d'una habilitació o d'una anotació d'habilitació que no hagi prestat serveis de control de trànsit aeri associats a l'esmentada habilitació o anotació d'habilitació durant un període de quatre anys consecutius, només pot iniciar una formació d'unitat en aquesta habilitació o anotació d'habilitació després d'una adequada avaluació dels seus coneixements i capacitats en la qual es determini que segueix sent apte per satisfer les condicions d'aquesta habilitació o anotació d'habilitació.

En cas que el resultat de l'avaluació determini que el titular no satisfà totalment o parcialment les condicions d'aquesta habilitació o anotació d'habilitació, el proveïdor de formació ha de desenvolupar un pla de formació que ha de ser aprovat per l'autoritat nacional de supervisió per superar les mancances d'aptitud. Una vegada superat aquest pla de formació, el titular pot iniciar la formació d'unitat en aquesta habilitació o anotació d'habilitació.

3. Superat el pla de formació d'unitat per revalidar l'anotació d'unitat, aquesta es manté en vigor durant el termini de 12 mesos sempre que el candidat estigui en possessió d'un certificat mèdic de classe 3 en vigor, i es prorroga de conformitat amb el que preveu l'article anterior.

Article 24. Eficàcia de l'anotació d'idioma.

1. Els períodes d'eficàcia de l'anotació d'idioma depenen del nivell de competència lingüística, tal com s'indica a continuació:

- a) Nivell operacional (4): tres (3) anys.
- b) Nivell avançat (5): sis (6) anys.
- c) Nivell expert (6): indefinit.

2. L'anotació d'idioma ha de ser renovada a la finalització del període d'eficàcia, i és necessari sotmetre's a una nova avaluació del nivell de competència lingüística.

CAPÍTOL VI

Requisits mèdics

Article 25. Certificats mèdics.

1. Els certificats mèdics de controlador de trànsit aeri, els han d'expedir els centres mèdics o els metges examinadors que, sense perjudici d'estar autoritzats per l'autoritat competent d'acord amb la legislació sanitària, hagin obtingut l'autorització de l'autoritat nacional de supervisió competent, de conformitat amb els requisits adoptats per Eurocontrol per al certificat mèdic europeu de classe 3.

2. En les normes de desplegament d'aquest Reial decret s'han d'establir, de conformitat amb les regles d'Eurocontrol, els requisits mèdics necessaris per a l'obtenció del certificat mèdic aeronàutic de classe 3 i la durada de l'eficàcia del certificat mèdic, atenent l'edat de l'alumne controlador o controlador de trànsit aeri.

3. Les decisions adoptades en l'expedició o renovació dels certificats mèdics poden ser revisades pels tribunals mèdics independents.

Article 26. Revocació o suspensió del certificat mèdic.

1. El proveïdor de serveis de navegació aèria i el proveïdor de formació no han de permetre que un controlador o alumne controlador de trànsit aeri exerceixi les seves atribucions quan hi hagi indicis raonables de disminució de la capacitat psicofísica o quan estigui sota els efectes d'alguna substància psicoactiva, alcohol o algun medicament que li pugui impedir exercir les atribucions a què es refereix la llicència, de manera correcta i segura. Els procediments establerts a aquest efecte han de ser aprovats per l'autoritat nacional de supervisió competent.

2. Així mateix, el proveïdor de serveis de navegació aèria i el proveïdor de formació han d'establir procediments adequats, que han de ser aprovats per l'autoritat nacional de supervisió competent, per tractar els casos de reducció de la capacitat psicofísica, i que permetin al titular d'una llicència de controlador o alumne controlador de trànsit aeri notificar que s'ha adonat d'una disminució de l'esmentada capacitat o que està sota els efectes d'alguna substància psicoactiva o algun medicament que li pot impedir exercir les atribucions que confereix la llicència de manera correcta i segura.

3. Quan es donin aquestes circumstàncies, l'autoritat nacional de supervisió competent, d'ofici, a instàncies del proveïdor de serveis de navegació aèria, del proveïdor de formació o del mateix controlador o alumne controlador, pot requerir l'interessat perquè renovi el seu certificat mèdic, o iniciar un procediment de revocació o suspensió de l'eficàcia del certificat mèdic del qual sigui titular el controlador o alumne controlador.

CAPÍTOL VII

Reconeixement de llicències comunitàries de controlador de trànsit aeri

Article 27. Reconeixement mutu de les llicències comunitàries de controlador de trànsit aeri.

1. Correspon a l'Agència Estatal de Seguretat Aèria (AESA), d'acord amb les competències que té atribuïdes, el reconeixement i l'acceptació de les llicències comunitàries de controlador de trànsit aeri, així com de les seves habilitacions, anotacions d'habilitació i anotacions d'idioma associades, que hagin estat expedides per les autoritats nacionals de supervisió dels estats membres de la Unió Europea, així com el certificat mèdic que els acompanya.

AESA ha de procedir al reconeixement i l'acceptació de la llicència únicament en els casos en què aquesta hagi estat expedida de conformitat amb les disposicions i els principis recollits a la Directiva 2006/23/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 d'abril de 2006, relativa a la llicència comunitària de controlador de trànsit aeri. L'autoritat si ho considera procedent, pot consultar prèviament l'òrgan competent de la Unió Europea.

En qualsevol cas, el sol·licitant del reconeixement de la llicència ha de superar el límit d'edat de 21 anys.

2. En els casos en què el titular de la llicència exerceixi les atribucions de la llicència en un Estat membre diferent d'aquell en què es va expedir la llicència, el titular de la llicència té dret a canviar-la per una expedida per l'autoritat nacional de supervisió de l'Estat membre en què exerceixi les seves atribucions sense que s'imposin condicions addicionals.

3. AESA, abans de procedir a l'anotació d'unitat, ha de verificar la superació del pla de formació d'unitat corresponent, així com el compliment de les condicions específiques associades a l'anotació de què es tracti, especificant la unitat, el sector o grup de sectors o la posició o posicions per als quals ha superat la corresponent formació.

En l'elaboració del pla de formació d'unitat, el proveïdor de la formació ha de tenir en compte les aptituds adquirides pel sol·licitant i la seva experiència.

AESA, amb respecte als principis de no-discriminació i proporcionalitat, ha d'aprovar el pla de formació d'unitat que contingui la formació proposada per a l'interessat, en un termini màxim de sis setmanes a partir de la presentació de la documentació.

Article 28. *Cooperació entre autoritats nacionals de supervisió.*

L'autoritat nacional de supervisió competent ha de facilitar la informació adequada i assistència recíproca a altres autoritats nacionals de supervisió de la Unió Europea, per garantir la correcta aplicació de la Directiva 2006/23/CE, de 5 d'abril, i, en particular, en els casos que afectin la lliure circulació dels controladors de trànsit aeri dins la Unió Europea.

CAPÍTOL VIII

Proveïdors de formació

Article 29. *Certificació dels proveïdors de formació.*

1. Llevat del que preveu l'article 35.2 en relació amb els proveïdors militars de formació, la prestació dels serveis de formació als controladors de trànsit aeri dins l'àmbit d'aplicació d'aquest Reial decret, així com el procediment d'avaluació estan subjectes a la certificació per l'autoritat nacional de supervisió competent.

2. Els requisits per a l'obtenció de la certificació són els descrits a l'article 30.

3. Les sol·licituds de certificació dels proveïdors de formació que tinguin a Espanya el seu lloc principal d'operacions i, si s'escau, la seva seu social, s'han d'adreçar a l'autoritat nacional de supervisió competent.

4. L'autoritat nacional de supervisió competent ha d'atorgar i expedir el certificat de proveïdor de formació quan els interessats compleixin els requisits que estableix l'article 30, i fixar el període de vigència que, atenent, en cada cas, la capacitat dels proveïdors, no pot excedir els cinc anys.

5. Els certificats es poden expedir en relació amb cada tipus de formació o en combinació amb altres serveis de navegació aèria, cas en què el tipus de formació i el tipus de servei de navegació aèria s'han de certificar com un conjunt de serveis. En els certificats s'ha d'especificar la informació establerta a l'article 31.

6. L'autoritat nacional de supervisió competent ha de supervisar, mitjançant auditories periòdiques i, si s'escau, mitjançant visites sobre el terreny, el compliment dels requisits i les condicions que acompanyen els certificats. Si l'autoritat nacional de supervisió competent constata que el titular d'un certificat ha deixat de satisfer aquests requisits o condicions, ha d'adoptar les mesures oportunes, entre les quals pot figurar la suspensió o la retirada del certificat, amb l'audiència prèvia de l'interessat.

7. L'autoritat nacional de supervisió competent pot decidir la delegació total o parcial de les funcions i inspeccions d'auditoria esmentades a l'apartat anterior, en organitzacions reconegudes de conformitat amb el que estableix l'article 3 del Reglament (CE) 550/2004, del Parlament i del Consell, de 10 de març de 2004, relatiu a la prestació de serveis de navegació aèria al cel únic europeu, i altra normativa que hi sigui aplicable.

8. L'autoritat nacional de supervisió competent ha de reconèixer els certificats expedits en un altre Estat membre, d'acord amb la Directiva 2006/23/CE, de 5 d'abril.

Article 30. *Requisits per a la certificació dels proveïdors de formació.*

Per obtenir la certificació esmentada a l'article anterior, els proveïdors de formació han d'acreditar que estan dotats del personal i l'equip adequats, i que operen en un entorn apropiat per impartir la formació necessària per a l'obtenció de les llicències d'alumne controlador de trànsit aeri o de controlador de trànsit aeri. En particular, han d'acreditar que:

a) Tenen una estructura de gestió eficaç i disposen de personal suficient amb la deguda qualificació i experiència, per impartir formació de conformitat amb les normes establertes en aquest Reial decret.

b) Disposen dels locals necessaris i equips adequats al tipus de formació que han d'impartir.

c) Disposen d'un manual d'instrucció aprovat per l'autoritat nacional de supervisió competent, en el qual es detalla la metodologia que s'ha d'observar en la determinació del contingut, organització i durada dels cursos de formació, els plans de formació d'unitat i els plans de capacitació d'unitat, segons sigui procedent, inclòs la manera com s'han d'organitzar els exàmens o avaluacions.

Per als exàmens relatius a la formació inicial, inclosa la formació pràctica en simulador quan sigui procedent, els examinadors o avaluadors han de reunir els requisits previstos a l'article 21 i s'han de complir les altres condicions que fixi l'autoritat nacional de supervisió competent.

d) Tenen un sistema de gestió de qualitat que garanteixi que els serveis de formació prestats satisfan les normes establertes en aquest Reial decret i altra normativa aplicable.

e) Disposen de suficient finançament per impartir la formació de conformitat amb les normes establertes en aquest Reial decret, i que les activitats estan suficientment cobertes per assegurances adequades a la naturalesa de la formació que s'imparteix.

Article 31. *Contingut dels certificats de proveïdors de formació.*

En els certificats s'han d'especificar les dades següents:

- Autoritat que expedeix el certificat.
- Identitat de l'interessat.
- Tipus de serveis que se certifiquen.
- Declaració que l'interessat compleix els requisits assenyalats a l'article 30.
- Data d'expedició i període de vigència del certificat.

CAPÍTOL IX

Aptitud dels controladors de trànsit aeri

Article 32. *Garantia de l'aptitud de controladors de trànsit aeri.*

Per garantir el grau d'aptitud imprescindible perquè els controladors de trànsit aeri executin les seves tasques mantenint un alt nivell de seguretat, l'autoritat nacional de supervisió competent ha de fer la supervisió i el seguiment de la formació que reben.

Article 33. *Base de dades de controladors de trànsit aeri.*

L'autoritat nacional de supervisió competent ha de garantir que es mantingui una base de dades en la qual s'ha de conservar la informació relativa a l'aptitud de tots els titulars de llicències sota la seva responsabilitat i la data d'expiració de les seves anotacions.

Amb aquesta finalitat, les unitats operatives dels proveïdors de serveis de navegació aèria han de mantenir registres de les hores efectivament prestades en els sectors, grups de sectors o llocs de treball per cada titular de llicència que treballi a la unitat, i han de transmetre aquesta informació a l'autoritat nacional de supervisió competent, a petició d'aquesta, de la mateixa manera que qualsevol cas de minva en l'aptitud o competència per a l'exercici de les atribucions que a un controlador de trànsit aeri li confereix la seva llicència, habilitacions i anotacions.

CAPÍTOL X

Autoritats competents i règim sancionador

Article 34. *Agència Estatal de Seguretat Aèria.*

L'Agència Estatal de Seguretat Aèria és l'autoritat civil nacional de supervisió que exerceix les tasques assignades en aquest Reial decret en relació amb els controladors de trànsit aeri i alumnes controladors, que exerceixen les seves funcions sota la responsabilitat de proveïdors civils de serveis de navegació aèria o proveïdors civils de formació.

Article 35. *Ministeri de Defensa.*

1. L'Estat Major de l'Exèrcit de l'Aire és l'autoritat militar de supervisió que exerceix les tasques assignades en aquest Reial decret en relació amb els controladors de trànsit aeri i els alumnes controladors, que exerceixen les seves funcions sota la responsabilitat de proveïdors militars de serveis de navegació aèria o proveïdors militars de formació.

2. De conformitat amb el que assenyala l'article 7.5 del Reglament CE 550/2004, de 10 de març, l'autoritat militar nacional de supervisió no està obligada a certificar el proveïdor militar de serveis de navegació aèria. Així mateix, tampoc està obligada a certificar els proveïdors militars de formació ni a autoritzar les organitzacions militars d'avaluació de competència lingüística. No obstant això, aquells han de complir els requisits assenyalats a l'article 30.

L'autoritat militar nacional de supervisió ha de garantir que el nivell de seguretat i de qualitat dels serveis en el trànsit aeri general és equivalent al que resulta de l'aplicació de les disposicions d'aquest Reial decret i de la normativa internacional aplicable.

Article 36. *Règim sancionador.*

L'incompliment dels preceptes que contenen aquest Reial decret i la seva normativa de desplegament, pels controladors de trànsit aeri i alumnes controladors que exerceixen les seves funcions sota la responsabilitat de proveïdors civils de serveis de navegació aèria, o pels proveïdors civils de formació, constitueix una infracció administrativa en matèria d'aviació civil de conformitat amb el que disposa el règim sancionador regulat per la Llei 21/2003, de 7 de juliol, de seguretat aèria.

Disposició transitòria primera. *Bescanvi d'habilitacions i anotacions de controladors civils de trànsit aeri.*

1. En el termini d'un any i respecte als titulars de llicències, habilitacions i anotacions expedides per la Direcció General d'Aviació Civil a l'empara del Reial decret 3/1998, de 9 de gener, sobre el títol professional aeronàutic civil i llicència de controlador de trànsit aeri, s'han de determinar mitjançant resolució de l'Agència Estatal de Seguretat Aèria els requisits i els procediments per a la pràctica de les noves anotacions configurades per aquest Reial decret, així com per al bescanvi per l'esmentada autoritat de les habilitacions i anotacions en vigor expedides d'acord amb la normativa anteriorment vigent per les establertes en aquesta norma, i mantenen mentrestant les atribucions corresponents a les habilitacions i anotacions de les quals siguin titulars.

2. L'Agència Estatal de Seguretat Aèria ha d'estimar les sol·licituds de reconeixement de llicències de controlador de trànsit aeri formulades per ciutadans de la Unió Europea amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, mitjançant l'expedició d'una llicència nacional espanyola de controlador de trànsit aeri, sempre que l'interessat acrediti que la formació aeronàutica rebuda per a l'obtenció de la llicència és equivalent a la formació establerta a Espanya en virtut del Reial decret 3/1998, de 9 de gener.

A més, l'interessat ha de tenir un coneixement fluid dels idiomes castellà i anglès i tenir un certificat mèdic de classe 3 en vigor emès de conformitat amb els requisits adoptats per Eurocontrol.

Han de ser reconegudes tant les llicències com les habilitacions i anotacions d'habilitació associades incloses en aquestes sempre que la formació rebuda sigui equivalent a l'establerta a Espanya abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret.

En cas que no s'acrediti una formació aeronàutica equivalent a la vigent a Espanya abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, l'Agència Estatal de Seguretat Aèria pot exigir la realització d'un període de pràctiques o la superació d'una prova d'aptitud per compensar les diferències de formació existents. En tot cas, l'interessat té dret a rebre a Espanya la formació teoricopràctica necessària per obtenir una anotació d'unitat que li permeti exercir la professió de controlador a Espanya.

Disposició transitòria segona. *Termini d'implementació del Reial decret per l'autoritat militar de supervisió.*

En el termini d'un any, l'autoritat militar nacional de supervisió ha de dictar les normes, aprovar els procediments i adoptar les mesures necessàries per garantir que els controladors militars que prestin serveis de control de trànsit aeri general compleixin els requeriments d'aquest Reial decret.

Així mateix, ha d'elaborar un procediment per al bescanvi per l'esmentada autoritat de les habilitacions i anotacions expedides d'acord amb la normativa anteriorment vigent, per les establertes en aquesta norma, i mantenir mentrestant les atribucions corresponents a les habilitacions i anotacions de les quals siguin titulars.

Disposició transitòria tercera. *Compliment amb les disposicions de competència lingüística.*

Els alumnes controladors de trànsit aeri i els titulars d'una llicència de controlador de trànsit aeri han de complir, a partir del 17 de maig de 2010, els requisits de competència lingüística establerts a l'article 17.

Disposició transitòria quarta. *Certificació dels proveïdors civils de formació.*

En el termini d'un any des de l'entrada en vigor de les circulars aeronàutiques a què es refereix l'apartat 1 de la disposició final tercera, l'Agència Estatal de Seguretat Àrea ha de certificar els proveïdors civils de formació dels controladors de trànsit aeri.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

1. Queda derogat el Reial decret 3/1998, de 9 de gener, sobre el títol professional aeronàutic civil i llicència de controlador de trànsit aeri, sense perjudici del que disposa l'apartat 2 de la disposició transitòria primera.

Es deroguen l'Ordre del Ministeri de Defensa núm. 511/601/1982, de 24 de febrer de 1982, sobre llicència de controlador de circulació aèria per al personal de l'Exèrcit de l'Aire, i l'Ordre del Ministeri de Defensa 4/1990, de 9 de gener, sobre les normes generals per a la concessió, convalidació, revalidació, renovació, ampliació i anul·lació de les targetes d'aptitud del personal amb titulació aeronàutica, pel que fa al personal controlador de trànsit aeri.

Així mateix, queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquest Reial decret.

2. L'Ordre FOM/2418/2007, de 25 de juliol, per la qual es determinen els requisits mèdics necessaris per a l'obtenció del certificat mèdic aeronàutic de classe 3 referit a la llicència de controlador de trànsit aeri, com a desplegament d'aquest Reial decret, segueix sent aplicable en el que no s'oposi al que disposa aquest.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara de la competència exclusiva que atribueix a l'Estat l'article 149.1.20a de la Constitució en matèria de control de l'espai aeri, trànsit i transport aeri.

Disposició final segona. *Incorporació de dret de la Unió Europea.*

Aquest Reial decret incorpora a l'ordenament jurídic espanyol la Directiva 2006/23/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 d'abril de 2006, relativa a la llicència comunitària de controlador de trànsit aeri.

Disposició final tercera. *Circulars aeronàutiques.*

1. La Direcció General d'Aviació Civil, a proposta de l'Agència Estatal de Seguretat Àeria, ha d'establir mitjançant una circular aeronàutica els requisits organitzatius i d'un

altre tipus als quals s'han d'ajustar els proveïdors civils de formació subjectes a certificació, així com les organitzacions civils que realitzin l'avaluació del nivell de competència lingüística dels controladors de trànsit aeri, de conformitat amb el procediment previst a l'article 8 de la Llei 21/2003, de 7 de juliol, de seguretat aèria.

2. La Direcció General d'Aviació Civil ha d'adoptar les circulars aeronàutiques que siguin necessàries per incorporar les directrius o criteris que siguin acordats a nivell internacional, segons el procediment i amb els límits previstos a l'article 8 de l'esmentada Llei.

Disposició final quarta. *Habilitació normativa, execució i aplicació.*

1. S'habilita els ministres de Foment i de Defensa per al desenvolupament del que disposa aquest Reial decret, en l'àmbit de les seves respectives competències.

2. Les autoritats nacionals de supervisió, en l'àmbit de les seves competències, han d'adoptar les resolucions necessàries per a l'aplicació i execució d'aquest Reial decret.

Disposició final cinquena. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 2 d'octubre de 2009.

JUAN CARLOS R.

La vicepresidenta primera del Govern i ministra de la Presidència,
MARÍA TERESA FERNÁNDEZ DE LA VEGA SANZ

ANNEX I

Especificacions per a les llicències

Les llicències expedides per l'Estat espanyol de conformitat amb aquest Reial decret han de complir les especificacions següents:

1. Detalls:

1.1 Han de figurar a la llicència els detalls següents:

- a) Nom de l'Estat o de l'autoritat que expedeix la llicència (en negreta);
- b) Títol de la llicència (en negreta molt gruixuda);
- c) En numeració àrabi, el número de sèrie donat a la llicència per l'autoritat expedidora;
- d) Nom complet del titular;
- e) Data de naixement;
- f) Nacionalitat de titular;
- g) Signatura del titular;
- h) Certificació de validesa i autorització perquè el titular exerceixi les atribucions pròpies de la llicència, amb indicació de:

1r Les habilitacions, anotacions d'habilitació, anotacions lingüístiques, anotacions de l'instructor i anotacions d'unitat;

2n La data d'expedició inicial;

3r Les dates en què caduca la validesa;

i) Signatura del funcionari que va expedir la llicència i data d'expedició;

j) Segell o estampilla de l'autoritat expedidora.

1.2 La llicència ha d'anar acompanyada d'un certificat mèdic vàlid.

2. Material: s'ha d'utilitzar paper de primera qualitat o un altre material adequat. Els elements que figuren al punt 1 han de resultar clarament visibles sobre aquest material, que ha de ser de color blanc.

ANNEX II

ESCALA DE QUALIFICACIÓ DE LA COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA: NIVELLS EXPERT, AVANÇAT I OPERACIONAL

Nivell	Pronúncia	Estructura	Vocabulari	Fluïdesa	Comprensió	Interaccions
Expert 6	Expressar-se en un dialecte o amb un accent comprensible per a la comunitat aeronàutica.	La selecció d'estructures gramaticals i patrons oracionals es regeix per les funcions lingüístiques adequades per a la tasca. Domini sistemàtic de les estructures gramaticals bàsiques i complexes, així com dels patrons oracionals.	La varietat i precisió del vocabulari són suficients per mantenir una comunicació efectiva sobre una àmplia gamma de temes coneguts o no. El vocabulari és idiomàtic, presenta matisos i varia en funció dels registres.	Capacitat de mantenir converses prolongades amb fluïdesa. Utilització del flux verbal per crear efectes estilístics (per exemple, per destacar algun punt). Ús espontani de marcadors i connectors del discurs correctes.	Precisió sistemàtica en la comprensió en cas tots els contextos (la qual cosa inclou la comprensió de subtileses lingüístiques i culturals).	Interacció fluïda en gairebé totes les situacions. És sensible a senyals verbals i hi respon correctament.
Avançat 5	La pronúncia, l'accent tònic, el ritme i l'entonació poden estar afectats per la llengua materna o el dialecte propi, però gairebé mai dificulten la comprensió.	Domini sistemàtic de les estructures gramaticals i els patrons oracionals bàsics. Intents d'utilització d'estructures complexes, encara que amb errors que dificulten de vegades l'expressió.	La varietat i precisió del vocabulari són suficients per mantenir una comunicació efectiva sobre temes comuns, concrets i relacionats amb la feina. Ús sistemàtic de la parafrasi. El vocabulari és idiomàtic de vegades.	Capacitat per mantenir converses prolongades sobre temes coneguts amb certa fluïdesa, però sense variar el flux verbal com a eina estilística. Capacitat per utilitzar marcadors i connectors del discurs correctes.	Precisió en la comprensió quan es tracta de temes comuns, concrets i relacionats amb la feina. Precisió inferior davant una complicació o una evolució imprevisible dels esdeveniments. Capacitat per comprendre una varietat de tipus de discurs (dialectes i accents) o de registres.	Respostes immediates, adequades i carregades d'informació. Gestió eficaç de la relaxació entre parlant i oient.

Operacional 4	La pronúncia, l'accent tònic, el ritme i l'entonació poden estar afectats per la llengua materna o el dialecte propi, però gairebé mai dificulten la comprensió.	Utilització creativa i domini freqüent de les estructures gramaticals i els patrons oracionals bàsics. Es poden produir errors, especialment en circumstàncies poc comunes o inesperades, encara que sense dificultar en general l'expressió.	La varietat i precisió del vocabulari són en general suficients per mantenir una comunicació efectiva sobre temes comuns, concrets i relacionats amb la feina. Ús freqüent de la parafrasi per suplir la falta de vocabulari en circumstàncies poc comunes i inesperades.	Capacitat per produir unitats discursives a un ritme adequat. Pèrdues ocasionals de fluïdesa en la transició de l'ús de fórmules o textos assajats a la interacció espontània encara que sense impedir la comunicació efectiva. Us limitat de marcadors o connectors del discurs. Les falques no constitueixen un factor de distracció.	Precisió generalitzada en la comprensió quan es tracta de temes comuns, concrets i relacionats amb la feina i l'accent o dialecte utilitzat és prou intel·ligible per a la comunitat internacional d'usuaris. Davant una complicació en el pla lingüístic o situacional o una avaluació imprevisible dels esdeveniments, la comprensió pot ser més lenta o requerir estratègies d'aclariment.	
---------------	--	---	---	---	---	--

ESCALA DE QUALIFICACIÓ DE LA COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA: NIVELLS DE PREOPERACIONAL, ELEMENTAL I PREELEMENTAL

Nivell	Pronúncia	Estructura	Vocabulari	Fluïdesa	Comprensió	Interaccions
Preoperacional	Expressar-se en un dialecte o amb un accent comprensibles per a la comunitat aeronàutica.	La selecció d'estructures gramaticals i patrons oracionals es regeix per les funcions lingüístiques adequades per a la tasca. No hi ha un domini de les estructures gramaticals i els patrons oracionals bàsics associats a situacions previsibles. Els errors dificulten sovint l'expressió.	La varietat i precisió del vocabulari solen ser suficients per mantenir la comunicació en relació amb temes comuns, concrets o relacionats amb la feina, però el seu abast és limitat i l'elecció dels termes és sovint incorrecta. Incapacitat freqüent per suplir la falta de vocabulari mitjançant paràfrasi.	Capacitat per produir unitats discursives, si bé l'estructura de la frase i les pauses solen ser incorrectes. La comunicació efectiva pot quedar obstaculitzada per les vacil·lacions o la lentitud de processament lingüístic. Les falques constitueixen de vegades un factor de distracció.	Precisió freqüent en la comprensió quan es tracta de temes comuns, concrets i relacionats amb la feina i l'accent o dialecte utilitzat és prou intel·ligible per a la comunitat internacional d'usuaris. Possible incapacitat de comprensió davant una complicació en el pla lingüístic o situacional o una evolució imprevisible dels esdeveniments.	Respostes de vegades immediates, apropiades i carregades d'informació. Facilitat raonable per iniciar i mantenir intercanvis sobre temes coneguts i en situacions previsibles. Incapacitat habitual per mantenir una evolució imprevisible dels esdeveniments.

Elemental 2	La pronúncia, l'accent tònic, el ritme i l'entonació queden afectats per la llengua materna o el dialecte propi i dificulten gairebé sempre la comprensió.	Domini limitat d'un nombre reduït d'estructures gramaticals i patrons oracionals senzills, prèviament memoritzats.	Varietat limitada de vocabulari (paraules aïllades i frases memoritzades).	Capacitat per produir segments molt breus i aïllats, prèviament memoritzats, amb pauses freqüents. Les falques constitueixen un factor de distracció per a la recerca d'expressions i en l'articulació de paraules poc conegudes.	La comprensió es limita a frases aïllades, prèviament memoritzades, amb la condició que s'articulin amb claredat i lentitud.	Temps de resposta lent, amb incorreccions freqüents. La interacció es limita a intercanvis rutinaris senzills.
Preelemental 1	Se situa per sota del nivell elemental.	Se situa per sota del nivell elemental.	Se situa per sota del nivell elemental.	Se situa per sota del nivell elemental.	Se situa per sota del nivell elemental.	Se situa per sota del nivell elemental.